

Ärende: Anmärkning om Nylandsplanen 2050

FÖRSLAGET TILL NYLANDSPLANEN 2050

SLC Nyland (Nylands svenska producentförbund NSP r.f.) har tagit del av förslaget till Nylandsplanen 2050 och önskar som representant för jord- och skogsbruksföretagarna och markägarna på vårt område framföra följande synpunkter:

Allmänt:

Vi anser det positivt att den övergripande planen är mer strategisk och uppdelad i regionala etappplansplaner. Enligt bemötandet från Nylands förbund med anledning av det utlåtande SLC Nyland tillsammans med SLC gav under utlåtanderundan i maj har betydelsen av jord- och odlingsområden som den största markanvändningsformen i landskapet noterats. Vårt krav på att komplettera konsekvensbedömningar genom planlösningarnas konsekvenser för jord- och skogsbruk har enligt bemötandet även ansetts motiverat. I enlighet med 9 § i Markanvändnings- och bygglagen (MBL) ska planens konsekvenser utredas för hela det område där planen kan tänkas ha väsentliga konsekvenser.

I förslagen finns en strävan att minimera tagandet av odlings- och skogsmark för annat bruk genom att styra tillväxten till nuvarande struktur. Här önskar vi framhålla att detta är viktigt även med tanke på uppnåendet av klimatmålen. För att uppnå målet om ett kolneutralt Nyland till år 2035 behöver vi även öka kolbindningen. SLC Nyland framhåller vikten av att landskapsplanen och planläggningen överlag möjliggör och medverkar till att skog och mark bibehålls och sköts så att de bidrar till klimatnytta, öppna landskap och biodiversitet.

Materialet gällande Nylandsplanen 2050 och etappplansplanerna är väldigt svårt att greppa och det är svårt att hitta och få fram alla uppgifter. Kartmaterialet är otydligt och svårtolkat. SLC Nyland anser det rimligt att man borde tydligt kunna se vilka förändringar som gjorts och nya områden och beteckningar som tillkommit. Detta skulle vara viktigt för att underlätta att ta till sig informationen och tolka planen och kartorna, samt inte minst med tanke på markägarnas rättskydd. I bemötandet till vårt utlåtande konstateras även att det är motiverat att komplettera plankartan för skyddsområdena i beskrivningen så att de nya föreslagna skyddsområdena kommer klarare fram. Vi anser dock att denna komplettering inte räcker, då det finns brister i själva grunderna för varför områdena är med.

Enligt MBL skall man vid beredningen av planen ha en växelverkan med dem vars förhållanden eller intressen planen väsentligt kan ha en inverkan på. SLC Nyland vidhåller att hörandet av markägarna inte varit tillräckligt och inte fyller lagens anda, även om de formella minimikraven möjligen uppfylls. Vi anser att det under planlägningsprocessen automatiskt borde gå brev till markägare med områden som påförs planbeteckningar som har direkt rättsverkan på markägarens markanvändning. Då har markägarna själva en god möjlighet att till exempel låta utreda om områdena verkligen är skyddsvärda och eventuellt skydda dem på det sätt som grundlagen och naturvårdslagen förutsätter.

Många markägare känner sig nu överkörda och maktlösa, då planerare utan att kontakta och informera markägarna gör bindande planbeteckningar som gäller deras mark. Detta problem är särskilt tydligt i fråga om skydds-beteckningen SL. Då planen i övrigt styr den mera detaljerade planeringen i kommunerna, har SL-beteckningen en direkt inverkan på markägarens rätt att använda sin mark.

SLC Nyland

Fredriksgatan 61 A 34, 00100 Helsingfors
tel (09) 601 588, www.slc.fi/nyland
nsp@slc.fi

Rekreatiomsområden:

I beskrivningsdelen till planen framhålls att rekreatiomsområdena i första hand grundas på statens, kommunernas och på Nylands rekreatiomsområdesförenings områden. SLC Nyland anser att detta är en riktig avvägning och att privat mark inte utan mycket vägande skäl skall omvandlas till rekreatiomsområden. Även privat ägda områden kan ju ändå med vissa begränsningar användas för rekreation med stöd av allemansrätten. Målområdena för rekreatiomsbruk är fortfarande otydliga. SLC Nyland föreslår fortsättningsvis att denna nya beteckning och dessa områden helt stryks ur planen.

Behov av grönförbindelser:

Behovet av grönförbindelser har märkts ut som indikationer, men inte med exakta avgränsningar. Grönförbindelsernas eventuella inverkan för jord- och skogsbruket och hur förbindelsernas relation till den övriga markanvändningen beaktas i den lägre planläggningen är fortsättningsvis oklar. Områdena är inte klart avgränsade och de privata markägarna kan drabbas av oskäliga ekonomiska förluster om t.ex. virkesköparna anser att det finns osäkerhet kring området status. SLC Nyland ifrågasätter att grönförbindelserna i landskapsplanerna alltid skall ha både en rekreatiomsrelaterad och ekologisk uppgift. Vi motsätter oss skrivningen i förslaget att grönförbindelser delvis kan användas som lättrafikleder.

Skyddsområden:

Enligt Finlands grundlag 15 § om egendomsskydd är vars och ens egendom tryggad. Angående expropriation av egendom för allmänt behov mot full ersättning bestäms genom lag. Grundlagen förutsätter alltså att egendom endast kan tas till gemensam användning genom lag och mot full ersättning. Beteckningen SL i landskapsplanen för nya ej förverkligade skyddsområden, innebär i praktiken att marken tas för allmänt behov genom landskapsförbundets beslut, utan ersättning. Ifall kraven i § 10 av Naturvårdslagen vid en närmare granskning inte uppfylls blir planebeteckningen i landskapsplanen kvar, men markägaren får ingen ersättning. SLC Nyland framhåller att skyddsområden ska grundas genom det förfarande som föreskrivs i naturvårdslagen, på beslut av miljöskyddsmyndigheter och via skyddsprogram, inte genom landskapsplanen och landskapsförbundets beslut.

De uppgifter gällande miljöinventeringar som utgör grunden för vilka områden som utmärkts som skyddsområden är dessutom alltför ojämna och bristfälliga till sin kvalitet. Skyddet kan inte basera sig på t.ex. enbart Zonation-metoden, som endast är ett hjälpmedel där resultatet varierar beroende på vilka data som matas in. Med tanke på markägarens rättsskydd är det dessutom ytterst betänkligt att hänvisa till, och göra besluten på basen av, icke offentliga uppgifter. Myrskyddsprogrammets tillägg har aldrig godkänts, men ändå har de där föreslagna myrskyddsområdena nu rakt av tagits med i förslaget till landskapsplan. Detta förfarande följer definitivt inte den i föregående omgång uttryckta politiska viljan och god förvaltningssed.

I regeringsprogrammet poängteras frivilligt skydd enligt METSO-programmet och miljöministeriet har nu därtill beslutat bilda det s.k. Helmi-programmet. Förslaget till landskapsplan hotar nu dra undan mattan för det frivilliga skyddet och markägarnas tilltro till myndigheterna. SLC Nyland framhåller vidare att Skogslagens § 10 inte är avsedd för att grunda skyddsområden. I förslaget ingår även mycket små punktvisa områden, som inte borde höra hemma i en landskapsplan. Om de är skyddsvärda objekt så är de oberoende redan skyddade via lagstiftningen. Möjligheten till jakt och viltvård påverkas även negativt av de begränsningar som många små och splittrade skyddsområden kan medföra.

Med hänvisning till det föregående förutsätter vi att från plankartan stryks de skydds-betecknade områden, vilka inte har skyddats enligt naturvårdslagen. Vi kräver att de planbeteckningar som berör nya skyddsområden, om de inte redan är skyddade enligt lag eller där man särskilt har nått en överenskommelse med markägaren om att de skall ingå som skyddsområden, överförs till bilagor utan rättsverkan. I annat fall uppfylls inte kravet gällande egendomsskyddet och en jämlik behandling av markägarna. Vi befarar att detta då leder till en utdragen besvärprocess.

Kulturmiljöer:

SLC Nyland framhåller att beteckningen för område viktigt för kulturmiljön eller landskapsvården inte får försvåra upprätthållandet och utvecklandet ett aktivt jord- och skogsbruk på dessa områden.

Markägarnas åsikter bör beaktas och onödig begränsning av verksamhet och restriktioner för byggande på området ska undvikas även på kommunal nivå.

Helsingforsregionens grönbälte:

SLC Nyland godkänner inte skrivningen att åkrarna som används inom jordbruket i synnerhet vintertid även kan utnyttjas för rekreation. Det är inte acceptabelt att rekreation styrs till åkermark, ens på vintern. Det ger fel signal och kan förorsaka oskälig skada för odlarna. Grönbältet är som helhet rätt diffust och ger ett intryck av att man betonar rekreation och turism på bekostnad av jord- och skogsbrukets behov och verksamhetsförutsättningar. Det är viktigt att dessa och övrig inverkan för privata markägare beaktas i den mer detaljerade planeringen på berörda områden. Jord- och skogsbruk är uttryckligen en garant för bibehållandet av grönbältet i Nyland.

Trafik:

Vi anser att det område vid kustbanan vid Mankby och Bobäck på gränsen mellan Esbo och Kyrkslätt, som i förslaget nu plötsligt reserverats för en järnvägsdepå för tung järnvägstrafik inte lämpar sig för detta. Det skulle allvarligt försvåra jordbrukets fortlevnad i området och dessutom skulle depån förstöra det värdefulla, öppna kulturlandskapet. I de nuvarande generalplanerna både i Esbo och Kyrkslätt är områdena reserverade för jordbruk. Detta är ett av de sista enhetliga jordbruksområdena och -miljöerna i västra Esbo / östra Kyrkslätt där det ännu finns fungerande familj jordbruk, som nu hotas. Det är också viktigt att säkerställa grönområden och jordbrukets verksamhet nära konsumenterna i huvudstadsregionen som en del av samhällets hållbara utveckling. Vi framhåller betydelsen av att undvika att bygga samhällsfunktioner på produktiva åkrar, då dessa ännu kan komma att behövas. Vi noterar dessutom att en konsekvensutredning för den föreslagna depån saknas.

Övrigt:

Vidare påtalar vi att mycket av bilagematerialet och de utredningar som gjorts finns tillgängliga enbart på finska.

I övrigt hänvisar vi till de synpunkter som vi fört fram i vårt utlåtande i maj 2019.

NYLANDS SVENSKA PRODUCENTFÖRBUND NSP R.F. (SLC NYLAND)

Thomas Antas
Förbundsordförande

Bjarne Westerlund
Verksamhetsledare

SLC Nyland

Fredriksgatan 61 A 34, 00100 Helsingfors

tel (09) 601 588, www.slc.fi/nyland

nsp@slc.fi